

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtrek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebno naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pečetnice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Odkritje spominske plošče na dr. Muršečevem domu v Bišu.

To je bil vesel dan! Bolfančani in Bišanci se ne spominjajo take svečanosti v Slovenskih goricah, ko je bila slavnost v nedeljo 9. avgusta. Nad 2000 ljudi se je zbralo iz bolfanske in sosednjih župnij, da bi proslavili svojega rojaka, in se ga s hvaležnostjo spominjali ob 100letju njegovega rojstva. Hvaležen rod, ki biva, tod — je po vsej pravici zaklical slavnostni govornik v navdušenju, ko je videl zbrano tako množino ljudstva, dasi se ni delala za proslavo nobena taka reklama, kakor je to dandanašnji v navadi. Bišanci so hoteli sami obhajati spomin svojega skromnega rojaka na prosti način, toda pridružil se jim je ljudstva, da je človeka ganilo do solz vneto domoljubje in zvestoba do svojih rojakov. V prebivalstvu Slovenskih goric veje se vedno isti duh, katerega so vzbuđili med njim v dobi probuje naši požrtvovalni slovenski rodoljubi. In najboljše spričevalo njihovega uspeha so take slavnosti, na katerih zna ljudstvo s hvaležnostjo ceniti trud in uspešno delo svojih domačinov.

Ob 10. uri se je začela cerkvena svečanost. Dr. Muršečev življenje je nekako spojeno z lepo cerkvijo sv. Bolfanka. V vznesenih besedah je pridigoval naš slavni cerkveni govornik profesor in duh. fr. A. Medved o dr. Muršeču kot duhovniku. Življenje in delovanje njegovo je presojeno po božji zapovedi: „Ljubi Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, in iz vseh svojih moči, svojega bližnjega pa kakor samega sebe.“ Bil je vnet, apostolsko delaven duhovnik, ki se je ves dožgi čas svojega duhovskega delovanja neumorno trudil za povzdigo popolnega verskega življenja. Zraven je neizmerno veliko dobrega storil svojemu bližnjemu; zaradi izvanredno človekoljubnega delovanja je bil povsod nenavadno priljubljen, od višjih oblasti pa mnogokrat odlikovan. Da bo imela dr. Muršečeva slavnost trajen in blagodejnen spomin med narodom, treba je posnemati njegov vzoren vzgled. Naj torej veje Muršečev duh v verskem oziru v sedanjem viharnem času, ko imate sv. vera in katoliška cerkev toliko sovražnikov! Naj oživi med vsemi sloji našega ljudstva versko prepričanje in oduševljenje. Istotako naj vlada med narodom prava, nesebična in požrtvovalna ljubezen do

bližnjega, ki povzroči toliko posledic za narodno častno in večno srečo!

Po slavnostni sv. maši, katero je daroval tudi g. dr. Medved s tremi drugimi duhovniki, so bile popoldan večernice in po večernicah sprejeto na pokopališče, kjer je molil domači župnik g. Vodošek sveti križev, pot. S tem je bil cerkveni del zaključen. Ljudstvo se je podalo, njemu na čelu šentrupertska godba, v dolgih vrstah v Bišu na dom Živkov. Tu si pregledal lahko dolge vrste udeležencev; bil si še na pokopališču, ko si videl ljudi z godbo že iti proti vasi.

Pred Živkovim domom je bilo kaj živahno. Na vse strani so se postavili ljudje; že nevoljni so čakali, ker ni bilo sprejeto ne konca ne kraja. Pred hišo je stal lepo ozaljšan oder, hiša sama je bila lepo in okusno ovenčana. Trobojnice in slavoloki v vasi in v St. Bolfenku so naznanjale ljudem veliki domači praznik.

Ko stopi na oder slavnostni govornik prof. dr. Karol Verstovšek in pogleda po velikih trumah, je postala grobna tišina. Govornik je rešil na originalen način svojo težavno nalogo, kakor še nismo slišali dosedaj kaj ednakega. V razumljivih, poljudnih besedah je povedal vse, kar je bilo le mogoče navesti, da je utemeljil stavke, ki se smejo s pravico in resnico zapisati o dr. Muršeču na vsako spominsko ploščo v trajen spomin. To izvajanje je dobilo nad vse zanimivo obliko, da ni bilo niti sledu o suhoparnih životopisih, ki se pri takih prilikah ogrevajo. Segel je govornik v življenje samo, v razmere slovenskega ljudstva in razvijal porod Slovenstva, v kolikor je v zvezi z ranjanim dr. Muršečem. Temeljito je dokazoval, da so opravičeni stavki v trajen spomin:

1. dr. Muršeč je velik rodoljub slovenski;
2. dr. Muršeč je cvet slovenskega duhovstva;
3. dr. Muršeč je eden najzaslužnejših slovenskih mož;
4. dr. Muršeč je po pravici z dr. Bleiweisom slovenski konzul v Gradci;
5. dr. Muršeč je prvi slovenski knjigotrtec;
6. dr. Muršeč je velik dobrotnik slovenski.

To so bile točke, katerim je dal govornik originalno umetno obliko, v katero je vpletel vse važnejše dogodke Muršečevega življenja.

Na govornikov poziv je padla zavesa in vsi so zrl v ploščo, ko je čital govornik napis: V tej hiši se je porodil 1. marca 1807 dr. Jožef Muršeč,

cvet slovenskega duhovstva in eden najzaslužnejših slovenskih rodoljubov.

Postavlja domovina cela
Na rojstni dom Ti spomenik kamnen,
Pomnik Tvoj prvi Tvoja dela,
Ki vek ne vniči jih noben!

Solze so si brisali marsikateri, ko je izročal z ganljivimi besedami slavnostni govornik rojakom in zlasti sorodnikom Muršečevim ta spomenik v vedno varstvo.

Spodbujal je domačine, da se spominjajo tega slavnega rojaka in posnemajo njegove vrline, spodbujal slovensko mladino, da se spominja svojih dolžnosti do starišev, predstojnikov, do domovine drage in blažene materinščine, spodbujal je vse Slovence, da iščejo pogumba v krutem boju z nasprotniki v spominu, na slavne može in rodoljube, kakoršen je bil dr. Muršeč. Tisoč grl je klicalo: „Slava Muršečevemu spominu“, ko je končal slavnostni govornik.

Na to je nastopil dijak Firbas, ki je deklamiral Koseskijevo pesem: „Kdo je mar?“

Dr. Verstovšek je prebral pismo, katero je poslal dr. J. Ilešič kot predsednik Slovenske Matice. Pismo slavi v kratkih, jedrnatih besedah velikega rodoljuba. Napravilo je nepopisljiv utis na vse navzoče.

Marianka Blumer je navdušeno deklamirala Gregorčičevo pesem: Kmečki hiši.

Slavnost je posebno povzdignilo lepo, nežno, ubrano petje šentjurskih pevcev pod vodstvom našega vzorvodje, požrtvovalnega kaplana č. g. Bosine. To so pravi slavčki Slovenskih gorici!

Po oficijelnem delu bila je ljudska veselica v St. Bolfanku pri gostilničarju Horvatu, ki je z veliko spretnostjo postregel na lepo ozaljšanem vrtu došlim gostom. Šentrupertska godba je svirala vse se le komade; šentjuranom so pomagali peti šentlenarčani, ki so se udeležili slavnosti v lepem številu. Zabava je bila priprosta, toda neprisljuna, naravna, kakor je to običajno med kmečkim ljudstvom.

Mimika Rop iz St. Lenarta je govorila navdušene besede Sloškeve in spodbujala navzoče k ljubezni do domovine in slovenskega jezika.

Veliko navdušenje je bilo, ko je nastopil g. dr. Medved in spodbujal domačine, da pošljejo nadarjene dečke v šolo, da bo ta kraj, ki šteje do

Podlistek.

Mamice zadnja pot.

Posl. J. Z.

I.

Mati Ivana so se postarali. Osiveli so lasje; število let se je že precej pomnožilo. Govorila je mati Ivana živo in blagoljubno. Če je mamka govorila, takrat se je kazalo v njenih očeh novo življenje in njeno dobro, mehko srce je, rekel bi, sijalo iz teh oči.

Nekoč — od tega so že mnoga leta minila, — nekoč so nosili njeni zdaj osiveli lasje svatovski venec. Deklici je bilo tesno pri srcu na dan poroke in sama ni vedela, kaj je mislila. Tako je stala Ivana pred oltarjem in položila tresoč svojo roko v desnico Dragotina — in zveza je bila sklenjena na veke.

Nato je zašumela godba, odhajali so iz cerkve in Ivani so čestitali kot srečni nevesti bogatega moža.

Visoka hiša in bogata zaloga blaga je bila njihova last. Pa prave sreče, pravega veselja dobra, mlada žena ni dolgo uživala.

„Dragotin, ali je res, da si igralec?“, vpraša nekoč Ivana svojega moža.

On skoči na noge; bil je razburjen, ter je odšel. Za trgovino, ki jo je prevzel od očeta, se je malo brigal, raje se je udajal veselju in zabavi.

Ivana ga je rotila in prosila: „čutila je nesrečo; pa vse zastoj.“

Čez nekaj mesecev ga ni več klicala Dragotin, imenovala ga je očeta. Pa on pri tem ni občutil tistega veselja, ki ga občuti pravi oče, ko ga mati prvič imenuje očeta.

Zena je jokala in bila sama v svoji bolečini, sama z detetom; on je pa bil ponajveč od doma.

„Varovati te hočem, moj angelj“, rekala je svojemu srčeku in vedno ga je znova pogledovala. V očeh otroka se je zrcalila podoba očeta. O, kako je ljubila tega očeta, ako ravno jo je takto malo razumel. Toda ona je molčala. Zdaj je imela otroka in pogled iz njegovih oči ji je pomiril srce. Bila je zadovoljna s tem očmi, iz katerih ji je svetila nasproti podoba Dragotina.

Toda mir, ki ga je moglo dete podariti materi, je bil le navidezen. Pozneje je vstrepetala vsikdar, ko je pogledala v oči svojemu sinčeku Mirku. Dragotin je postajal od dne do dne hladnejši, a vendar ga je ljubila.

Mož je igral vedno. Ze več mesecev se ga ni več upala prositi, da bi pustil igro.

Upala je, da ga bo dete spreobrnilo.

„Glej, kako mil je — glej, kako ljubezniv je tvoj sin“, pravi nekega dne možu.

A mož je molče pogledal na dete.

„Glej, popolnoma tebi je podoben, Dragotin!“

Pa Dragotin ni razumel, koliko bolesti, koliko očitajoče ljubezni in vdanosti je bilo v teh besedah. Dragotin je veliko potoval. Ona ga je ljubila, ako ravno je spoznala, da samo zaradi nje odpotuje. Zvesto srce je imela Ivana. Vsikdar, kadar se je odpeljal, ga je spremljala, dokler ji ni rekel, da je to odveč. Če je prišel, čakala je pozno v noč nani, da, celo do jutra. Takrat je spoznala takoj njegov

korak; vrata so se odprla, Ivana ga je pozdravila ter ljubeznjivo vprašala, kako se počuti; mrzel odgovor je bil plačilo za njeno ljubezen in zvestobo. Kolikokrat je čakala zaman.

Za veliko trgovino, ni bilo koristno, da je Dragotin rajši pohajal po veselicah, namesto da bi se posvetil svojemu stanu. V današnjem času mora vsak sam vse moči napeti, da ne pogine v borbi za življenje.

Slo je vse rakovo pot. Dragotin je to Ivani prikrival. Ze dvakrat se je našlo, da so se velike svote poneverile, med tem ko Dragotina ni bilo doma. Ko se je vrnil, sta bila denar in tat že na varnem. Dragotin ji je hotel to prikriti, a ona je le zvedela.

„Dragotin, prosim te, pomisli na najino dete.“

„Kaj se v trgovini zgodi, je moja stvar“, je razdražen odgovoril.

Tako je minulo tretje leto. On se ni poboljšal. Trgovina je šla rakovo pot. Kako trudapolno je rajni oče delal in se mučil, predno si je pridobil lastno hišo v sredini mesta, bogato založbo blaga in ugled. Noč in dan je delal in snoval načrte do svoje smrti in vse je oddal edinemu sinu, da bi z dedščino nadaljeval, kar je oče začel. Ta pa pravilja brezmiselno v igri in veselju krvavo prislužene denarje.

Med tem ko je Dragotina trgovina šla rakovo pot, nastala je v isti ulici druga velika tvrdka, ki je odvzela Dragotinu vse kupee.

(Dalje prihodnjik.)

sedaj največ slovenskih slavni rodoljubov, imel tudi v bodoče pridnih, marljivih dijakov.

C. g. kaplan Lasbaker je govoril v znani, mu spretnosti o ciljih našega delovanja in opozoril na kruti boj za verske in narodne svetinje; zahvaljeval se je iskreno slavnostnima govornikoma današnjega dne, ki sta povzdignila slavje.

Vrli mladenič Kramberger iz St. Lenarta je napival domačemu župniku č. g. Vodošku, katerega ljubijo župljani in so mu vdani, dasi je le kratko časa med njimi.

Zanimiv je bil govor priprostega kmeta nečaka Muršeca, ki je pripovedoval, kako je dr. Muršec jedel z grofi in baroni.

Zabava je bila vesela; ljudje se niso prav radi ločili ob polnoči, ko so se odpravljali k počitku. Poslavljali smo se v zavesti, da smo na lep način slavili slovenskega rodoljuba in dobrotnika dr. Muršeca.

Suša.

V imenu Slovenske kmečke zveze je bil dne 7. avgusta poslanec Pišek v Gradcu ter podregal zaradi podpore in poročal o stanju na Spod. Štajerskem.

V soboto dne 8. avgusta je bila seja kmetijske družbe, graške zveze zadrug in vladinih zastopnikov. Izmed Slovencev sta bila zraven deželni odbornik Robič in potovačni učitelj Jelovšek.

Državna podpora od 300.000 K je le prvi del podpore. Graška zveza zadrug bo za ta denar nakupila 150 vagonov sena in 250 vagonov slame. Prodajalo se bo seno po 4 K, slama po 2 K. Brezplačno se krmila ne bodo dajala.

Knjižnica S. K. S. Z. se nahaja v Koroški cesti št. 5 I. nadstropje. Odprta je med tednom do 7. ure zvečer, v nedeljah in praznikih od 10.—11. ure dopoldne.

Politični ogled.

— Kranjski deželni zbor se to jesen najbrž ne bo sklican. Vzrok tiči v tem, da se mora novostvarjena 4. kurija še-le voliti. Nadomestne volitve pa se morejo iz različnih razlogov še-le meseca novembra izvršiti, potem bi se mogel deželni zbor meseca decembra sklicati, da reši, proračun, kar se že 6 let ni zgodilo.

Mala politična naznanila.

Dne 7. avgusta: Ogrski ministrski predsednik Wekerle in zunanji minister baron Aehrenthal sta se posvetovala danes o Bosni in Hercegovini. — Listi poročajo, da namerava črnogorski knez Nikita v jeseni po 50letnem vladanju odstopiti. — V Madridu na Španskem je napadel nek odpuščen uradnik notranjega ministra s tem, da je vrgel v njega kos opeke. Minister je neznatno ranjen.

Dne 8. avgusta: Ogrski trgovinski minister Košut izdeluje zakonski načrt, po katerem bi bili vsi potniki po ogrskih železnicah proti majhni pristojbini zavarovani glede na nezgode. — Kršćansko-socialni poslanski krogi so mnenja, da merodajni krogi ne mislijo na izpremembo Beekove vlade. Se Prade najbrže ostane. — Praško poštno ravnateljstvo dobi predsednika in podpredsednika. — Poroča se, da je nameraval v ponedeljek zvečer nek palačni uradnik usmrtiti turškega sultana. Sunil ga je z bodalcem, ki je pa odskočilo od sultanove jeklene srajce. Napadalec so zaprli. — Srbska skupščina je pričela 6. t. m. razpravljati o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko.

Dne 9. avgusta: Goriški deželni zbor bo sklican 20. septembra. — Nemški cesar se je hotel sestati s predsednikom francoske republike, ko se je predsednik vračal iz Revala v Stockholm. Francoska vlada je odbila željo nemškega cesarja. — Poštna ravnateljstva na Dunaju, v Lvovu in Pragi ne bodo več imela ravnateljev, marveč predsednike in pa dva podpredsednika. — Mladoturki nameravajo nekaj vojnih ladij z njim zvestim moštvom vsidrati pred sultanovo palačo, ki jo bodo tako imeli vedno zastraženo.

Dne 10. avgusta: Hranilnica v Ustjih je nakazala avstrijskemu vojnemu ministrstvu 2000 K kot prispevek za zgradbo avstrijskega vojnega zrakoplova. — V Pragi se je pričel večeraj prvi slovenski učiteljski shod, ki se ga udeležuje več sto čeških, poljskih, hrvaških, slovaških in slovenskih učiteljev. Namerava se ustanoviti vseslovenska učiteljska zveza. — Velika manifestacija se je vršila večeraj v Pragi za češke manjšinske šole. Demonstriralo se je proti poslancema Masaryku in Drtini, ker sta v državnem zboru glasovala za Wolfovo resolucijo, da se ustanovi v Pragi nemška akademija. — V mestu Tebrisu v Perziji so dne 8. t. m. cel dan streljali in se kruto med seboj borili. Revolucionarji so bili poraženi.

Razne novice.

* V 9. činovni razred sta pomaknjena vadniški učitelj Jožef Šijanec in učitelj godbe Emerik Beran na mariborskem moškem učiteljsku.

* V stalni pokoj stopi vlč. g. Franc Skorjanc, župnik na Gomilskem v Sav. dolini.

* Duhovniške vesti. Župnijo St. Jernej v Radvanju nad Muto je dobil č. g. Ivan Ivanc iz Rajhenburga, dosedaj kaplan v Cadramu, kamor pride na njegovo mesto č. g. Ivan Jelšnik iz Kozja. — Za kaplana v Središče je prišel č. g. Jožef Toplak.

* Suša. Nekateri posestniki prodajajo sednj seno po 9 K in, višje, na drugi strani pa prosijo za podporo. Taki ljudje mnogo škodujejo celi podporni akciji.

* Marijino Celje. Povodom kronanja milostne podobe v Marijinem Celju se bodo vršile od 29. avgusta do 15. septembra t. l. velike cerkvene slavnosti, katerih se udeleži tudi mnogo škofov. Dne 3. septembra bo propovedoval naš mil. g. knezskošol dr. Napotnik ob 9/9. uri predpoldne.

* V Pestojno! V proslavo vladarskega jubileja presv. cesarja vrši se v soboto dne 15. avg. t. l. (na praznik Marijinega vnebovzetja) ob treh popoldne v slavnostno razsvetljeni postojnski jami veliko jubilejno slavje, ob sodelovanju dveh godb: godbe bosansko-hercegovinskega pešpolka št. 3 iz Trsta in postojnske jamske godbe. V veliki podzemeljski „plesni dvorani“, ki obsega prostor za 2000 ljudi, se bodo vršili sijajni slavnostni koncert.

* Knjižnica S. K. S. Z. se odprta dne 15. avg., in se izposojujejo knjige od 10. do 11. ure. Knjige se bodo izposojevale vsak dan med tednom od 7. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldan. V knjižnici se nahajajo slovenske, hrvaške in češke knjige. Udnina znaša, ako se nankrat plača, 2 K, ali pa mesečno 20 vinarjev. Za vsako izposojeno knjigo se plača 2 vinarja.

* S. K. S. Z. je v zadnji seji dne 6. avgusta z veseljem vzela na znanje sklepe „Zveze Slovenskih Mlad.“ glede prireditve mladeniških shodov. Mladeniški shodi se bodo vršili na Vidmu 23. avgusta in v Nazarjih 30. avgusta. Mladeniče iz okoliških župnij že zdaj prosimo, da za te shode agitirajo. — Zveza bo nabirala že uporabljene poštne znamke ter jih razpečevala za narodne namene. — Za občino Leitersberg-Krčevina se ustanovi 15. avgusta izobraževalno društvo. Na ustanovnem shodu, ki bo v hotelu Alwies, bo govoril g. Žebot. Vdeležbo so obljubila tudi izobraževalna društva iz Studene, Sv. Petra, Jarenine itd. — V Mariboru se je ustanovil telovadni odsek in je imel do zdaj dva sestanka. Odsek ima že lepo število članov, kar je zasluga g. Leskovarja in g. Kompana. — V Brežicah se misli prirediti meseca oktobra socialni tečaj. — V dramah se vrši v nedeljo 16. avgusta ustanovni shod izobraževalnega društva. V imenu S. K. S. Z. govori g. dr. Vrstovšek. — Za društveno knjižnico se bo nakupilo večje število knjig zabavne in poučne vsebine. Dalje se sklene naročiti vse do sedaj izišle prevode Spillmanovih povesti po dva izvoda. — Sklenilo se je tudi več važnih sklepov glede obrambnega dela, posebno v St. Ilju.

* Slovenska Matica je postala pripravljalnemu odboru za Murščevo slavnost dne 9. avgusta 1908 pri Sv. Boltenku v Slov. goricah to-le pismo: „Matica Slovenska“ Vas v spomin na svojega utemeljitelja dr. Jos. Muršca pozdravlja, pozdravlja Vas, pozdravlja vse udeležence slavnosti, pozdravlja ves ljubi slovenski narod Slovenskih goric. Može, ki so pred več nego 50 leti rešili Slovence iz groba pozabljenosti, jim očistili in očistili obraz, vstajajo sedaj iz groba. Obhajamo stoletni spomin njihovega rojstva. In Ti, Muršec, nisi bil zadnji, ki je pogledal okoli sebe ter videl, da je ta svet slovenski. S pisano učeno in lepo besedo ter z denarnimi žrtvami si posegel med delo, skrbeč za našega naroda cerkev in šolo. Ob tej priliki ne smemo pozabiti slavca žerovinskih dobrav, starosta Vraza, slavnega hrvaškega pesnika, ki je v Muršcu zbudil rodoljubno iskro in ostal z njim v vernem prijateljstvu do svoje smrti. Zvezdi Vraz in Muršec, Slovenec in Hrvat sijeta iz daljnih dni Slovincem Slov. goric.

* Narodne zapovedi za Slovence. 1. Ljubi svojo domovino. 2. Razi na svoje zdravje, osobito se varuj v mladosti opojnih pijač in tobaka. 3. Ne izdaj niti vinarja pri svojih nasprotnikih. 4. Vsaj po nedeljah in praznikih čitaj dobre slovenske knjige in časnike. 5. Denarja za čtivo ti naj ne bo žal. 6. Govori samo slovenski. 7. Spoštuj stare svetinje slovenskega naroda: vero in jezik. 8. Ne sramuj se svojega rodu. 9. Izpolnjuj svoje dolžnosti in brani svoje pravice. 10. Pomagaj S. K. S. Z. za obrambno delo.

* Mladeniči. Liberalci zopet na ostuden način sramote po svojih listih vrle slovenske mladeniče, ki so bili navzoči v Skolji Loki. Psujejo jih z najgršimi priimki, kakor n. pr. capini itd. In to samo radi tega, ker ne marajo naši zavedni fantje liberalizma in se ne sramujejo javno kazati svojega kršćanskega prepričanja. Svetujemo liberalcem, naj lepo mirujejo, ker naši fantje ne poznajo šale in utegne se prigoditi, da bodo tisti sokolci, katere vodijo sedaj liberalci po deželi, morali srfotati potepeni tja, odkoder prihajajo.

* Liberalci psujejo. Liberalci so si povsod slični. Njihovo glavno delo je, zavirati vsepovsodi koristno delovanje katoliških strank. Če drugače ne gre, pa rabijo tudi najgrš psovke. V Dolini pri Trstu se je ustanovilo katoliško izobraževalno društvo. Ustanovni shod so hoteli liberalci s kričanjem preprečiti. Najbolj so se odlikovali učitelji liberalnega kalibra. Sedaj psujejo liberalci v svojem listu kmete, ki so vstopili v novo društvo, za „sodrgo, kakršno je najti povsod.“ Tako pišejo dr. Kukovčevi politični prijatelji o kmetih.

* Za S. K. S. Z. Svatje na gostiji Franca Tovornik pri Sv. Lenartu nad Laškimi nabrali 2 K 16 v.; za obmejne Slovence“ se je nabralo na primitivji č. g. Fr. Krišče v Rečici 25 K 40 v.; Jan. E. Štuhec v Murščaku za mladeniški fond 4 K 90 v.; duhovniki zbrani na dek. konferenci v Rogatcu 18 K; na gostiji v Stavenskem vrhu nabrano za obmejne Slovence 5 K; o priliki katehetske izkušnje v župnišču pri Sv. Petru niže Maribora nabrano 17 K.

* Vesel napredek. Vodstvo Slovenske ljudske Stranke na Kranjskem naznanja, da je z dnem 6. avgusta nastavila g. dr. Valentina Rožiča kot svojega glavnega tajnika. G. dr. Rožič je tudi na Štajerskem znan kot predavatelj pri socialnih tečajih in v izobraževalnih društvih. Ob tej priliki naznanjamo opetno, da ima tudi Slovenska kmečka zveza na Štajerskem svoje tajništvo, do katerega se kmetje prav pridno obračajo. Dopisovanje z udi S. K. Z. je doseglo do 1. avgusta število 1906. Gotovo lepo število!

* Ogrski Slovenci prebivajo kompaktno v županiji železni, zaladski in šomoški. Sosedji, so jim na severu in zapadu Nemci, na vzhodu Ogrji, le na jugu se dotikajo Hrvatov in štajerskih Slovencev. Najzanimivejše pri vsem je pač to, da njih število raste, ker so se pomnožili za kakih 3000 duš od leta 1890—1900. Tako je torej v treh župnijah preko 64.000 Slovencev. Rztreseni so potem še v raznih drugih stolicah Ogrske; precej jih je na Reki in preko 6000 v Zagrebu.

* Obrambno delo. Na praški razstavi je velik nabiralnik, ki drži 2.000.000 vinarjev. Dosedaj se je nabralo vanj že krog 300.000 samih novičev po dva vinarja. Nabrani denar se porabi za češko šolstvo v nemškem delu češke kraljevine. Čehi porabijo vsako priliko, da nabirajo za svojo Osrednjo Matico šolsko, ki ima nad 800.000 K dohodkov na leto. Posnemajmo Čeha in darujmo za S. K. S. Z., ki je prevzela obrambno delo ob naši meji.

* Liberalen poslanec. Zarja piše: „V goriških listih beremo, da je liberalen kraški poslanec Josip Strekelj odpuščen od poljedelskega ministra kot zaupnik za vinarstvo za sezanski okraj. Kot svojemu zaupniku je bila namreč dala vlada Streklju nalogo, da razdeli med kmete ameriške trte deloma zastoj, deloma pa znižani ceni. Strekelj je pa s trtami kupčeval. Ker je stvar prišla na dan, je minister Streklja odslovil. Čujemo pa, da še ni konec čednih Strekljevih dejanj, ampak da pridejo še razne stvari na dan. Radovedni smo, če bo ta mož, ki izkorišča ljudsko revščino v svoje namene, imel toliko poguma, da bo še obdržal mandat. Strekelj je pokazal, da je liberalcu Bog in narod — trebuh pa žep.“

* Olika celjskih liberalcev. Na zagovor g. Meška iz Lahonec v zadnji številki našega lista odgovarjajo celjski liberalci javno v svojem glasilu: „Vidi se mu (Mešku) zares, da še ni občeval v svojem življenju z olikanimi ljudmi, pač pa, kakor se vidi, zelo veliko z junci. Naj tedaj ostane med junci!“ Človeku se kar gabi, če čita izbruhe take posurovelosti in podivjanosti. Kmetje pa vidijo, kako spoštovanje imajo narodni strankarji pred njimi in s kakimi izrazi govore o njih.

* Slovensko uradovanje. V „Občinski Upravi“ čitamo: Vprašanje: Naš štajerski deželni pomožni urad nam vsako prošnjo za prestavo spisov iz nemškega na slovenski jezik zavrne nerešeno, pri tem nam pa še žuga, da bomo morali stroške zrnabitne prestave sami trpeti. Je-li upravičeno? — O d g v o r: Po raznih naredbah notranjega ministrstva v resnici niso politične oblasti primorane, brezplačno prevajati nemških spisov v slovenski jezik, toda mi smo v listu že večkrat opozarjali, da se ni treba obračati na pomožni urad za take prevode, ampak da se naj spisi, ki dosepejo od raznih državnih uradov, ki imajo svoj sedež v slovensko-nemškem ozemlju, pustijo kratko malo nerešeni, če se nemški. Za prevode nemških dopisov, ki vam dojdejo od zasebnikov ali uradnikov, ki so v izključno nemškem ozemlju, pa si morate sami preskrbeti potrebnih ljudi. Nihče vas pa seveda ne more siliti, da bi morali te nemške dopise tudi nemško reševati.

* Liberalci psujejo. Liberalci so si povsod slični. Njihovo glavno delo je, zavirati vsepovsodi koristno delovanje katoliških strank. Če drugače ne gre, pa rabijo tudi najgrš psovke. V Dolini pri Trstu se je ustanovilo katoliško izobraževalno društvo. Ustanovni shod so hoteli liberalci s kričanjem preprečiti. Najbolj so se odlikovali učitelji liberalnega kalibra. Sedaj psujejo liberalci v svojem listu kmete, ki so vstopili v novo društvo, za „sodrgo, kakršno je najti povsod.“ Tako pišejo dr. Kukovčevi politični prijatelji o kmetih.

* Za S. K. S. Z. Svatje na gostiji Franca Tovornik pri Sv. Lenartu nad Laškimi nabrali 2 K 16 v.; za obmejne Slovence“ se je nabralo na primitivji č. g. Fr. Krišče v Rečici 25 K 40 v.; Jan. E. Štuhec v Murščaku za mladeniški fond 4 K 90 v.; duhovniki zbrani na dek. konferenci v Rogatcu 18 K; na gostiji v Stavenskem vrhu nabrano za obmejne Slovence 5 K; o priliki katehetske izkušnje v župnišču pri Sv. Petru niže Maribora nabrano 17 K.

Mariborski okraj.

m V Mariboru se vrši, kakor smo že poročali, v soboto, dne 15. t. m. v hotelu Alwies ustanovni shod Slov. katol. izobraž. društv za Leitersberg-Krčevino. Slovenci, udeležite se shoda v obilnem številu!

m V Mariboru in sicer v Gambrinovi dvorani priredi I. mariborsko vojaško-veteransko društvo „Nadvojvoda Friderik“ povodom 60 letnice vladanja cesarja Franca Jožefa I. dne 25. t. m. jubilejno slavnost. Čisti dobiček porabi društvo za svoj podporni sklad.